

ΑΙΝΩΣΤΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΤΟ ΗΡΩΪΚΟ ΝΑΥΤΟΠΟΥΛΟ

Ένα επεισόδιο από τη ναυτική μας ιστορία. Ο μικρός μοιτσός της «Αθηνάς». Μία ναυμαχία μπροστά από τη λιμενοθάλασσα του Μεσολογγίου. «Ο έχθρος έρχεται!». Το άφησε Ψαριανόπουλο. Μέσα σε βροχή σφαίων. Ο μικρός Νικόλης Μανιάτης και ο χειρουργός. Η συγγίνισ της Ναυάρχου Σαχτούρη. Μετα δώδεκα έτη. Μία δραματική σκηνή στη Δευτέρα του Πολεμικού Ναυτικού. κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Στη ναυτική ιστορία της Ελληνικής Έλευαστάσεως, ένα μικρό ναυτοπούλο, ο Νικόλης Άγγελος Μανιάτης, μας παρουσιάζεται ως πιο φρονιμοειδής έφηβοτικό ήρωιστή. Ο Μανιάτης ήταν από το Ψαρά. Στά 1826, δώδεκα μόλις ετών, μπήκε μοιτσός στο πολεμικό σκάφος «Αθηνά» και ξεκίνησε άμέσως με την εξερεύνηση του και την άφοβία του. Από το «Ημερολόγιο των Ναυαρχών» του Γεωργίου Σαχτούρη μαθαίνουμε ένα από τα συγκινητικότερα επεισόδια του ήρωικού αυτού παιδιού.

Η «Αθηνά», φέρουσα τη σημαία του αντιναύαρχου Γεωργίου Σαχτούρη, αρχηγού της Β' Ύδαρης μοιάς, ενεργούσε κατά τις άρχες Ίανουαρίου 1826, έμπονος διαδοχώς αμφοτα από το νησί του Όρσει, ζητώντας την κατάλληλη στιγμή για να βγάλει τορπιλα για πολεμοφόδιο στο πολεμοχημένο Μεσολόγγι. Σε λίγες μέ-

τροπία και πολεμοφόδιο στο πολεμοχημένο Μεσολόγγι. Σε λίγες μέ-

Το Τουρκικό ναυτικό ήταν συγκεντρωμένο στο βάθος του Πατριαικού κόλπου. Το πρωί της 16ης Ίανουαρίου, όλα τα Έλληνα πλοία έτοιμολήθησαν από τον ένδοξο άνεμο να έλπιζήσαν το Βουλιάδι. Αμέσως ξεκίνησαν τις μεγάλες βάρκες, τις έγκεισαν γρήγορα σεκιά γαλιέτες και τις έτοιμολήσαν προς τη λιμενοθάλασσα. Οι καμάνοι οι Μεσολογγίτες σάχτηραν τη γαλιέτα έκεννη όπως οι Ισραηλιταί της Έθνησ το μόνον το σφραγισμένο...

Την άλλη μέρα, η θάλασσα ήμάνισα. Η άρχουσε πού ήσαν οίσει τα πλοία, μόλις κατόρθωσαν να συγχυτούν την παύτα τους. Οι Τούρκοι άρπάξαν την έκείνη στή και άμέσως δεκατοίσε φρεγάτες τους, η πρωτοπορεία, εφάνησαν νάχρονται με όλοφοροτα από τον ούριο άνεμο τα πλοία. Ο Ναύαρχος έσηκωσε τότε είνθη τα σημάτα:

«Ο Έχθρος!... Ο Έχθρος έρχεται άπάνω μας!». Τάματα στην κονθέρτα!... Όσοι είνθη εις στήλα κανονιά, άρχισατε πού!...

Οι Έλληνες έκοσαν άμέσως τις άρχουσε και ενώ η θάλασσα εφρηνάιζε, η μάχη άρχισε.

Με την παρομοιδή όρημ της, η μοιραχίς «Αθηνά» μάχεται πρώτη στο πυκνότερο μέρος της παρατάσεως. Ο αντιναύαρχος Σαχτούρης, με το τριεσκόπιο στο χέρι, με τη συνηθισμένη άταραξία του, περιεκυλιόμενος από τους άξιωματικούς του, παρακολουθεί τον άγώνα από το έπίστεργό...

Σύννεφα καπνού κρύθνον την πλώρη του καραβιού. Έξωαμα όμως ο άνεμος τα παρασφύει και διακρίθνον εκεί, για μία στιγμή, ένα ναυτοπούλο να στέχη όρθιο και άτρόμητο, ενώ γύρω του πέτουν σαν χαλάκι η σφαίρες!...

Ήταν ο μικρός Ψαριανός Νικόλης Μανιάτης... Με το κεφάλι ψηλά, με το χέρι στη μέση, με το ύφος άνθρώπου που διακρίσε άπειρες ναυμαχίες, παρακολουθεί τις περιπέτειες του άγώνος. Κάθε τόσο τρέχει, κονθαλάει νερό και μάλλες στους πυροβολήτας, πληγνάνει σφαίρες σε κείνους που πολεμύσαν με τρομπάκια από τα θωράκια και ξανατρώζει στη θέα του.

Από τον κόλπο των Πατρών εφάνησαν έξωαμα τέσσερα τουρκικά πυροβολικά ποθχόνον για να είνιχόνον το στόλο τους. Οι Έλληνες πυροληταί τραβούν λαία πάνω τους και πάνουν ένα από αυτά. Μόλις είνθη το κατόρθωμα ο μικρός Μανιάτης, έκομαε σαν τρελλός από τη χαρά του. Έτρεχε έπάνω-κάτω, φωνάζοντας στους πυρολητάς:

— Μπράβο σας! Μπράβο σας! Άπάνω τους, αποφωλιότερηδες!... Φοτιά! Φοτιά!...

Η «Αθηνά» για να προημολήη τους πολεμηούς Έλληνες πυρολητάς, προημολή έξω από τις φρεγάτες και δυναμύνει τα δία κατά το έχθρο με όμορδοτηές των καμωνιών της. Μερικοί ναύτες φωνάζουν τότε στον ήρωικό μοιτσο Μανιάτη:

— Κατέβα, μοιτσο Νικόλη!... Εσύ σφαλιτής, μοιτσο ήρωικό! Κατέβα κάτω!...

Αλλά το ήρωικό στέκει στο καταστρωμένο άταραχο, κονθύνοντας το σκάφος του στον άνεμο και άμολώνοντας... Τη στιγμή αυτή ένας φοθρός βρόντος... Ένας ορειτός, θάλεγε κανείς... έσυγγλόνισε την «Αθηνά» και σάχτισε το βένιτο μέσα σ' αυτή. Ένα από τα μεγάλα κανόνια της ειχε σάσιση και τα κομμάτια του σάχτηρον έχτύπησαν πολλούς ναύτες. Το μοιτσο Νικόλη Μανιάτη το έπασσε τις στήρες! Η «Αθηνά», μη μορδονάει πού να έξασολοθήρη τη μάχη, βγήκε από την ταράτση, σάχιδον την ώρα που έτελείονε ο άγών. Οι Έλληνες έμειναν κρητά, ενώ οι Τούρκοι άνεργάστησαν να υποχωρήσουν προς το κατωφύγιό τους, στο βάθος του Πατριαικού κόλπου.

Οι ναύτες της «Αθηνάς» μετέφεραν τους νεκρούς και πληγωμένους συναδέλφους τους στην πλώρη... Εκεί έπήρε ο Σαχτούρης να τους ιδή. Έντυπιοι που ήχε κάνει ο μικρός Μανιάτης. Έγονάτισε έκτης το ήρωικό ναυτοπούλο στην άγκαλιά του, του χάιδεψε το κεφάλι και έλάλεσε το χειρουργό.

Ο χειρουργός εστάθηκε έπάνω από το άνορθιο παιδί και με στόμαφο ειπε:

— Πρέπει να του κόρωμε τα πόδια, άλλως θα γαργαλιόσουν και θα πεθάνη!

Μόλις το άκουσε αυτό το παιδί, άντιπαθήκε με άντοικεια ένεργησιμότητα:

— Όχι! Όχι! δέν θέλω, φράγε! φωνάζε στο γατό!...

Και άγκαλιόζοντας τα πόδια του ναύαρχου, τον έκτενε:

— Μη, κατεάν Γιώργη μου, μη μου κόρωτε τα ποδιάρια μου, μη άς πεθάνω!...

Ο Σαχτούρης συγγίνηθηκε:

— Μάλλες τα εργαλιέα σου, γατό, ειπε.

Άς γίνη το θέλημα του παιδιού!

Κι έστειλε, με δική του εύνθη, το παιδί στην Ύδρα, στο σπίτι του (δηλ. στο σπίτι του Σαχτούρη) με ασητηρή έντολή στους συγγενούς του να φροντίσουν γι' αυτό, σάν να έπροκειτο για δικό του παιδί... Άπό τότε ο Σαχτούρης δέν ξαναειδε το μικρό Ψαριανόπουλο. Η περιπέτειες του Άγώνος τον εφάνησαν μακρυνά από την Ύδρα και δέν τον άφρησαν να σκεφή για το μικρό πρστω τέτοιμο του.

Πέρασαν κάμποσα χρόνια.

Στά 1838 ο παλιός αντιναύαρχος της Ύδαρης ήταν αρχηγός του Πολεμικού Ναυτικού του Έλληνικού Κράτους, με έδρα τον Πόρο.

Μια φορά γεμοινάτηρη μέρα, ο γεροδουλοσκόλος καθότανε στη γραμείο του με άνοιχτά τα παρθένα να υπαινί η λιεκάδα και ο άρχουσε. Έκάντινε το ναργιλέ του.

Η τρέχουσα ύρηροσία ειχε τελειώσει και ο παλαιάρχος της Σάμου και του Καρηρέας έκουθένταίσε φιλικά με τον ύπασπιστή του για τις παλιές ήμέρες της δόξας και του θριμύθου.

— Ε, τί χρόνια ήταν και κείνα, Ναυαρχέ μου! εόνταζε ο ύπασπιστής (άγονιστής και ατάς), τί χρόνια, πού άκόμη και τα παιδια πολεμύσαν σαν άντρες!...

— Άλήθεια! ειπε ο γέμο Σαχτούρης και ο νούς του πήγε στον ήρωικό μοιτσο της «Αθηνάς». Τόρα θυμάται και κείνο το μικρό, το Νικόλη το Μανιάτη... Τι γάνιγε;... Δέν άκουσα τίποτε γι' αυτόν...

Έξωαμα, άκούστησαν φωνές κάτω στο προαύλιο. Άνθρωποι φιλονεκύσαν έξω. Ήταν φανερό ότι κάποιος ήθελε να μπη στα γραφεία και ο «δίοπος της φυλακής» του έμπρόδξε την εισοδα, σύμφωνα με τις διαταγές που ειχε από το Διοικητή του.

— Δέν επιτρέπεται! Έλεγε ο δίοπος, έχω αούστηδες διαταγές!...

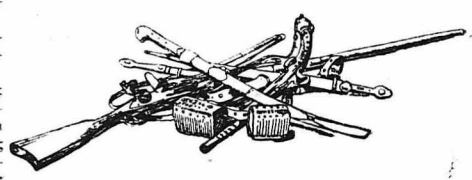
— Μάλλες με να μωδ, σού λέω! άπαντούσε ο άλλος... Είμαι παλιός άγονιστής έγώ!... Πολέμησα με τον Κατεάν Γιώργη!... Φάγαμε μαπαρούτι μαζί!...

— Πήγαμε να ιδή τί τρέχει, διάταζε ο ναύαρχος τον ύπασπιστή του, γιατί άκούστησε προσπαθόνταν ότι κάτι είνιχότανε, κάτι συγγημικό θα γινότανε.

Ο ύπασπιστής κατέβηκε γρήγορα τη σκάλα και ύστερ' από λίγο παρουσιάστηκε συνοδώνοντας ένα νέον άντρα, έσοφο και

Ο Ναύαρχος Γεώργιος Σαχτούρης

ΤΟ ΔΙΩΝΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΓΑΜΟ

Τελευταία έχει παρατηρηθεί ότι τα περισσότερα συνοικεία δεν εϋδοξαίον και ότι τα διαζύγια μέρη με την ημέρα πληθύνονται σε όλες τις χώρες του κόσμου. Από αυτό λοιπόν λαβαίνοντας αφορμή κάποιος Άγγλος γιατρός, συνέταξε έναν πίνακα, στον οποίο περιλαμβάνονται όλες η γυναίκες και οι άντρες που δεν πρέπει να παντρεύονται, γιατί θα καταλήξουν ασφαλώς σε διαζύγιο.

«Σ' αρχίσουμε λοιπόν πρώτα—πρώτα από τις γυναίκες. Πρέπει, κατά τον Άγγλο γιατρό, να μόνον άνηπαυτες :

«Η γυναίκα που δεν θέλει να πλέον ένα μαντήλι.

«Η γυναίκα που δεν μπορεί να δηλώσει το παιδί της.

«Η γυναίκα που αγοράζει διάφορα είδη άπλωσ και μόνο γιατί της άρέσκουν.

«Η γυναίκα που νομίζει ότι οι άντρες είναι άγγελιοι ή ήμιαδο.

«Η γυναίκα που θέ προτιμώσε να πεθάνη μάλλον, παρά να φορεση το ίδιο καπέλλο επί δύο συνεχή χρόνια.

«Η γυναίκα που πιστεύει ότι η μαγειρίσσια και η ύπηρετρια είναι ίσα νέσ να επιβάλλουν τάξι στον άντρα.

«Η γυναίκα που διαβάσει μυθιστορήματα και άνειροπολεί ότι θα συζευχθή ένα δοσκα ή ένα κομπάρ.

«Η γυναίκα που παντρεύεται μόνο και μόνο για να πληρώση ή συζυγος τους λογαριασμούς της.

«Η γυναίκα που φροντίζει μάλλον για το νεσώο της, παρά για την ύγεια των παιδιών της.

«Η γυναίκα που μένει μέσα στο σπίτι μόνον όταν δεν έχει να πών πεθάνη έξωσέρη.

«Σ' έρωσμε τώρα και στους άντρες. Ο άντρας που δεν φέρει να παντρεύονται, γιατί θα καταστήσουν άνατις τις γυναίκες του, έπαύονται στις άκόλοσες κατηγορίες.

«Ο άντρας που θέλει να τον τέρη η γυναίκα του.

«Ο άντρας που νομίζει ότι το καπέλλο της γυναίκασ του δεν πρέπει να στοιχίη άπάνο επί 100 φράγκα.

«Ο άντρας που φαντάζεται τις γυναίκες άγγελους.

«Ο άντρας που δεν θυμάται ποτέ έχει η γυναίκα του τα γεννήλιά της.

«Ο άντρας που δεν θέλει να άρρωσώθη μετά η γυναίκα του. Και έπειτα συνέχεται...

αλλοντιμένους, ή άποισ υόλες έυτήρη, έργασίαισ, άραξίε το χέρι του γέρο Σαχτωρη και το φίλοσ, ένώ ληρμα έτάρασαν τους θώοσ του.

—Μά... ποίσ είσαι εσύ ; φοιτόσ με άπορία ή Νάνασος. Δεν καταλαβαίνω...

—Δεν με έρωσασ. Ναίωσθε μου ; Είμαι ή μοίτοσ της «Αθηνάσ», που λαβαίθησ στη ναυμαχία του Κάβο—Πάασ, άτιέξω από την Πάτρα, άπέντησ ή έπισκόπησ... Με γλώσσιεσ τότε κατάνη Πρωσρη γιατί δεν άμωρε με μου κορη ή γιατρωσ τα πόδια μου... Στην «Υδρα, σέ άρχισώσ σου, με περιλάβαιναν και έβγα καλά... Κίντασε πόσ περπατώ...

Και έκανε μερικά θριαμβητικά βήματα μέσα στην ενδύσση σάλα.

—Α ! είμα πολύ ευχαριστήμένους, παιδι μου, που σέ βίετο, άπάντησε ή Νάνασος. Και από τού μάς έρωσασ :

«Από την Αίγυπτο... Είμαι από κάποιασ χρόνια έμπερωσμένους στο Κάιρο...

Και άρχισε να διηγείται την ιστορία της κατοικήσ ζωής του, πόσ ζηνειότερη, πόσ έρωμάτιεσ περιουσία, πόσ έπώθησε να ζαναίθη των λατρίδα και άποκόισσ να ζών ένα ταξείδι. «Ετσι ήθη και στον Πόρο να τον ίδη.

—Τόχα κρηνη άποθνήσ νάρθηδ ή σου φίλσω το χέρι, Ναίωσθε μου ! έτέλειωσε ή Νισώλης Μανιάτης.

«Ο Σαχτωρησ τον έκορτίσσε λίγο καιρό κοντά του και τον έβλοξένισε στο σπίτι του, στον Πόρο. Έβλώςίασαν τα Χριστώγεννα. «Ο ναίωσχος δεν άμινε τον καλύτερο σωματιοσιστή να φήγη. —«Θά γιωτίσσιεσ τα Χριστώγεννα μαζίσ, τού έλεσ.

«Ο Νισώλης Μανιάτης είχε τότε μιν άορία έπιενισο, που με μεγάλη χαρά την έπρωξίσιεσ ή Γεωσγίσση Σαχτωρησ : Την ημέρα των Χριστωγέννων, για άνάμνηση του ήρωισμού του μικρού Ψαριανού, στρώθησε τραπέζι σ όλα τα φτωγά παιδιά του Πόρου και σ άλλουσ τούσ μοίτοσ.

«Ήταν ένα πανηγύρι που το παρακολούθησαν με συγκινητιών ένδιαφέρον οι πάληρι θαλασσομάχοι του Άγώνουσ, άσοι βρισκόταν στον Πόρο τη μέρα ατή.

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Τό όνομα του Μισούλη. Τι λένε οι Κασσιοί. Τό τουρκικό έυδρωσε και οι Μισούληδες της Κάσσοσ. Πώσ έφηφρίοντε τα νεσοχέδια επί Τριχουπόσ. Ο μύθος του Δημητριάδη. Τα κωτάρια της κλεψέσ. «Ο Ποταμίανησ κι' ή έγκλημάτιασ. Μία πετυχημένη άπάντησι, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Πολύσ λόγος έγινε εσχάτως από που πήρε τ' όνομα «Μισούλησ» ή ένδοξοσ ναίωσχος του Άγώνουσ. Άλλοι λοιπόν ελταν πόσ άνομάσθησε έτσι από τό «Μί α Ο β λ ο σ», τη φράσι δηλαδή που συνήθησ να λέη στους κωτάριασ του πλοίου του, για να τραβούν δλοι ταυτοχρόνοσ το κωπή, κι' άλλου βλαστήρησαν πόσ το Μισούλησ δεν ήνε παρη το «Μισούλα, τ' όνομα δηλαδή ένόσ τουρκοζωτρητισού πλοίου που άγώσασ ή ναύωσχος.

Έν τούτοσ το πιο πιθανόν σκετικώσ ήνε από που βεβαοσθήσ ή Κασσιοί και το όλοιο διηγείται κάποισ ή κ. Ζ. Χαλκιάδοσ.

«Η Κασσιοί λοιπόν έκορθησ ήνε ή έξήσ :

«Μεταξή των πλοίουσ, τα όποια οι Κασσιοί άγωναίτιασ άιμαλωτίσσαν από τουσ Τουρκοουσ έλαφώσ στο λιμάνη της Λαμιάττισ, ήταν κι' ένα έδρωμα, έξωσρετικώσ κωμωφίτητοσ και βαρότατα όπλοισμένο.

Τό πλοίο αυτό το άιμαλωτίσσε ή Κάσσιος Γεωργίου Μισούλησ, της γνωσθήσ Κασσιανήσ οίκογενείασ των Μισούληδων. «Ο Μισούλησ λοιπόν αυτόσ έξισε τό τουρκικό όνομα του πλοίου κι' έλάωξε στην προση του το έπίθετο του.

Τό πλοίο παραδόθηκε κατόν, ώσ γωστώσ, στην τότε προσωνή Κυβέρνησι και έγινε ή ναύωσχη του ήρωοσ ναίωσχος, ή όποιοσ λεγόταν τότε Άνδρής Βώοσ. Από τό πλοίο δε αυτό πήρε και τό όνομα του ή Μισούλησ.

Ατή ήνε ή Κασσιοί έκδοσισ για τ' όνομα του Άνδρής Μισούλη. Είνε και άκριβήσ ; Ίσοσ...

«Επί της προετοιμασίασ του Χαρ. Τριζούλη, όσον ή άρμητισήσ πολιτικώσ ήταν πανίωσχος, τα νομοσχέδια στη Βουλή ψηφίζόντουσαν άσπρα πωσέσ. Μία βροιά π.χ., ψηφίστηκαν 45 νομοσχέδια...

Μερικοί βουλευτίσ που στενωχώνουσαν για την κατίσσησ ατή, είασε τότε βουλευτή Δημητριάδη να διαμαρτυρηθή σκετικώσ, γιατί τα περισσότερα νομοσχέδια ψηφίζοντε έτσι, χωρίς να προκρίναν ν' άπειλοβαίνοντασ περί τίνουσ προκρίται.

—Φοίνται, ότι δεν έρωτε το παραμύθι της άλεπόσ, τούσ είτε τότε ή Δημητριάδησ.

—Πούσ παραμύθι ; ρώτησαν οι βουλευτίσ.

—Μία άλεπόσ, άρχισε να διηγείται ή Δημητριάδησ. Ένας λέκοσ και μία άσοκωδα είχαν συντροφιά. «Ο λέκοσ κι' ή άσοκωδα έβταναν σ' άιαλεία, κι' οι νοικοκυραίοι τούσ κινηρούσαν να τούσ σκατίσσουν. Τότε τούσ λέει ή άλεπόσ :

—«Έλάτε να σάσ δείξω το άμπελι το δικό μου που τό έχω με χαρτιά και με κατίσπασ και να κρηναίτε σ' αυτό να τρώτε έλευθερα όσα σκατίσπασ θέλητε.

«Ο λέκοσ κι' ή άσοκωδα πιστέφαν την άλεπόσ κι' έπήγαν. Άλλά τη δεύτερη βροιά, παραφύλαξαν ή χωματά και τούσ κινηρούσαν με αφοβόλοισμοσ. Μόιασ γλώσσιαν τ' άγρμα κι' έβτωσαν λαχανισμένα στο βουνο. Εκεί βόηξαν την άλεπόσ να άρχισον να παραπονίζοντασ :

—Γιατί δεν έδειξατε τα κατίσπασ σου, κορη Μισού !

—«Βρέ, τούσ άπαντάτε ή άλεπόσ, με τέτοιοσ τομειάσ, κωμωχιάσ κι' άντίσρια, προκρίνει να δείξω τα κατίσπασ σου !...

Τό όποιο σημαίνει, φίλο μου, ότι έρ' όσον ή Τριζούλησ ήνε πανίωσχος, τα νομοσχέδια θα ψηφίζοντασ με ρωμάοσ. Κι' αν φωνάξω κι' αν διαμαρτυρηθώ, ποίσ θα μ' άκούσησ ποσ ατή την άντάρα ; Θά μ' άρχισουν οι Τριζουαίτισ στο τομειάσ και θα μ' άλλώσων τον άδόςιστο !... Κάνετε λοιπόν έσομίνω...

«Ο γνωστώσ μεγάλουσ νομομαθήσ και διαγωγώσ μακαρίτησ Ήλιωσ Ηεταμίανου, άνελήθεσ να άπερσίσσησ κάλοτε στο Κοσμοφυροδισείο έναν διάκονο έγκλημάτια.

Με δλα θώοσ το έπισηρημάτια του, το δικαστήριο κατεδικάσε τον κατηγορούμενο σε δίνατο και θώοσ να έπειλεσθή ή πονη του στις 17 Σεπτεμβρίου, έπίτησι του έγκλημάτιου.

Μετά την έκδοσι της άποφάσισ, ή κατάνησσ παρελονίτε στον Ποταμίανω, ότι δεν κατάνηθεσ να τού άπονηρηθή δικασισνή.

—Γιά άλλο τίποτε να παραπονείθησ, τού είπε τότε ή Ποταμίανωσ. «Όσο για την άπόδοσι της δικασισνήσ, έγνοια σου και θά την έξη... στις 17 Σεπτεμβρίου !...

Ο ΠΑΛΑΙΟΣ

